

PRACHTIG PERUGIA

PRACHTIG PERUGIA

Welkom in Perugia, de hoofdstad van Umbrië. Deze middeleeuwse stad ligt hoog op een heuvel en dat betekent dat je op tal van plekken kunt genieten van schitterende vergezichten. Maar je geniet tijdens deze stadswandeling vooral van al het moois dat er in Perugia zelf te zien is: van het Palazzo dei Priori tot de Fontana Maggiore, van de Corso Vannucci tot de pittoreske Via dell'Acquedotto en de middeleeuwse Rocca Paolina.

[klik hier voor de route in Google Maps](#)

Start: Minimetròhalte Pincetto

Lengte: circa 3 kilometer

Duur: ruim een halve dag

Extra's langs de route: een bezoek aan het Oratorio di San Bernardino, even binnenkijken bij het Museo dell'Accademia di Belle Arti di Perugia en genieten van het uitzicht vanuit de Giardini Carducci.

TIP: Het centrum van Perugia is makkelijk te bereiken met de Minimetrò, een soort monorail met zilverkleurige wagentjes waarmee je makkelijk en snel (en zonder te hoeven klimmen) naar het historische centrum van Perugia reist.

Als je met de auto naar Perugia komt, kun je het beste parkeren op de parkeerplaats aan het Piazzale Umbria Jazz, vlak bij het stadion, waar je opstapt bij het beginpunt van de Minimetrò, Pian di Massiano.

Wanneer je met de trein aankomt in Perugia, stap je op bij het Minimetròstation Fontivegge, meteen naast het treinstation. Stap uit bij de eindhalte Pincetto, waar de wandeling begint.

Mocht je de auto dicht bij Pincetto willen parkeren, dan is de dichtstbijzijnde parkeerplaats Briglie di Braccio (vervolgens loop je via de trap omhoog of neem je de lift om bij Pincetto te komen) of Mercato.

Kaartjes voor de Minimetrò kosten € 1,50 (2022) voor een enkele reis. Je kunt een of meerdere kaartjes kopen in de automaat, maar ook bij een van de aanwezige koffiebarretjes. Als je met meerdere personen bent, of als je Perugia tijdens je vakantie vaker wil bezoeken, kun je ook een tienrittenkaart kopen.

De route start bij **Minimetròhalte Pincetto**. Loop na de metropoortjes linksom en neem de roltrap omhoog. Je komt uit onder grote gewelven en hebt meteen al een mooi uitzicht over de daken van Perugia, met op de achtergrond de Monte Subasio en Assisi. De gewelven zijn gebouwd in de veertiende eeuw, toen Perugia flink werd uitgebreid. De heuvel waar de stad in die tijd op lag, werd te smal voor de steeds verder uitdijende stad. Dankzij de gewelven, die tegen de heuvel aan werden gebouwd, kon Perugia nog wat verder groeien.

Sla buiten de Minimetròhalte rechtsaf op de Via Guglielmo Oberdan en volg dit straatje tot je uitkomt op het **Piazza Giacomo Matteotti**, dat voor de helft boven op de gewelven staat. Het was tot 1960 de plek waar de wekelijkse markt werd gehouden, die nu op de parkeerplaats Porta Nova plaatsvindt. Aan de rechterzijde van het plein zie je een groot *palazzo* dat ooit de universiteit huisvestte, nu zit er het gerechtshof van Perugia. Aan het andere uiteinde van het plein zie je een heel smal huis, dat precies op de rand van de vroegere stad staat, de stad zoals die was voordat de gewelven gebouwd werden. Links van het huis gaat een donkere steeg omhoog, de **Via Volte della Pace**, een heel fotogeniek middeleeuws straatje.

Loop terug naar het Piazza Matteotti en steek het plein vrijwel recht over, de Via Cesare Fani in, die naar de **Corso Vannucci** voert. Deze straat is vernoemd naar Pietro Vannucci, de belangrijkste kunstschilder uit Umbrië, die vooral bekend is onder zijn bijnaam, Perugino.

Direct voor je is de zij-ingang van het **Palazzo dei Priori**, het gemeentehuis waarin ook de Galleria Nazionale dell'Umbria is gevestigd, met kunstwerken uit Umbrië. Boven de zij-ingang staan beelden van de drie patroonheiligen van Perugia: van links naar rechts San Lorenzo, Sant'Ercolano en San Costanzo. San Lorenzo had het als christen in de Romeinse tijd niet makkelijk. Hij werd door de Romeinen gemarteld, zodat hij zijn geloof zou afzweren. Geen enkele marteling had echter resultaat. Uiteindelijk hebben de Romeinen hem letterlijk geroosterd, boven een vuurtje van houtskool. Het verhaal gaat dat de heilige na een tijdje spottend zou hebben gezegd dat hij wel omgedraaid kon worden. San Lorenzo wordt vaak afgebeeld met een rooster. Dat zie je straks bijvoorbeeld ook in het prachtige glas-in-loodraam boven de hoofdingang van de Duomo. Naast San Lorenzo staat Sant'Ercolano. Hij was bisschop van Perugia in de tijd dat de Gotische koning Totila probeerde de stad te veroveren, een strijd die zeven jaar duurde. Uiteindelijk lukt het Totila niet Perugia in te nemen, omdat de bisschop zijn stad met hand en tand verdedigde. Helaas moest Ercolano de strijd wel met zijn leven bekopen, vandaar dat hij nu patroonheilige van de stad is. De derde heilige is San Costanzo, de allereerste bisschop van de stad, in de tweede eeuw na Christus.

Links en rechts van de patroonheiligen staan beelden van een griffioen (een mythisch dier: half adelaar, half leeuw) op een kalf, het symbool van het slagersgilde dat de bouw van deze deur heeft bekostigd. De griffioen is bovendien al eeuwenlang het symbool van Perugia. Binnen in de hal van het Palazzo dei Priori is ook een griffioen te zien. Deze bronzen griffioen sierde ooit de hoofdingang, waar nu een replica te zien is.

Loop van de zij-ingang naar de indrukwekkende hoofdingang van het Palazzo dei Priori, aan het **Piazza IV Novembre**. Hoog boven de trappen waken een leeuw en griffioen. Deze beelden dragen een ijzeren stang met daaraan een grote sleutel en een weerhaak. De stang is afkomstig van de stadspoort van Torrita di Siena, een klein stadje waar Perugia in de middeleeuwen een veldslag tegen Siena wist te winnen. Bij gebrek aan foto's om de overwinning vast te leggen, werden deze stang en de sleutel van de stadspoort meegenomen als bewijs dat Perugia de overwinning op haar naam mocht schrijven. De hoofdingang van het Palazzo dei Priori is vaak open. Loop zeker even naar binnen en bewonder de fresco's van Perugino in de raadszaal. De stoelen vallen een beetje uit de toon, maar geven wel aan dat dit oude gebouw nog altijd in gebruik is.

Neem weer buiten de tijd om even van de sfeer op het Piazza IV Novembre te genieten, het kloppend hart van Perugia. Bij mooi weer zitten Perugini en toeristen gezellig op de trappen, al lezend of keuvelend, en bij het vallen van de avond wordt er druk geflaneerd. De blikvanger is de Fontana Maggiore, die in de dertiende eeuw werd gebouwd. De fontein was de kroon op het werk aan het aquaduct dat water naar het centrum van Perugia bracht. Naast de fontein zie je nog altijd een groot wit putdeksel, afkomstig van de oude middeleeuwse put.

De fontein was een belangrijk prestigeobject voor Perugia. De beeldhouwers Nicola en Giovanni Pisano (vader en zoon) kregen maar weinig ruimte voor eigen fantasie. Het bovenste bekken van de fontein is van brons en symboliseert het belang van het water. Het middelste bekken is een ode aan de stad Perugia. Zoek op dit bekken naar het beeld van Augusta Perusia, symbool van overvloed en rijkdom. Ze kijkt uit over de Corso Vannucci. Rechts naast haar staat een vrouw die het Lago Trasimeno symboliseert, met vissen in haar armen. Het gebied rondom het Lago Trasimeno was al sinds de twaalfde eeuw in handen van Perugia. Ook de andere beelden op dit tweede bekken staan symbool voor de vele veroveringen van de stad. Het onderste bekken is een ode aan de mens en zijn prestaties. Het verhaal van de mens begint bij Adam en Eva en de zondeval: Eva geeft een vijg aan Adam (pas later werd dit gewijzigd in een appel!). Kijk goed naar de afbeelding ernaast: een kleine hand linksboven jaagt Adam en Eva uit het paradijs. En wat zegt Adam? *'Eva fecit me peccare'* – het is Eva die mij deed zondigen.

Als je rechts om de fontein loopt, zie je eerst de maanden van het jaar voorbijkomen, steeds met de bijbehorende activiteiten op het land. Verderop krijgen ook de kunsten en ambachten uit die tijd een plaats. De hele cyclus vertelt ons dat de mens er, ondanks de oerzonde, toch in geslaagd is om mooie en goede dingen te creëren. Vergeet niet dat de fontein werd gemaakt tijdens de hoogtijdagen van de gildes. Perugia was welvarend en dat mocht gezien worden!

In die tijd speelde de kerk een dominante rol in zowel het religieuze als het politieke leven. Aan de zijkant van de kerk aan het plein, de Cattedrale di San Lorenzo oftewel de **Duomo**, staat een groot bronzen beeld van paus Julius III. Deze paus werd in Perugia bijzonder gewaardeerd. Hij onderhield nauwe banden met de stad, hetgeen te zien is aan de griffioen die aan zijn voeten ligt. De sterke band met het Vaticaan zal in de zestiende eeuw ruw verstoord worden, maar daar komen we straks nog op terug. De Duomo is eigenlijk nauwelijks nog herkenbaar als kerk, dankzij de vele verbouwingen die door de eeuwen heen hebben plaatsgevonden. Naast de zijdeur vind je nog het spreekgestoelte waar in de middeleeuwen onder anderen de heilige Franciscus en Benedictus hun verhalen aan het volk vertelden. Loop door de zijdeur naar binnen (geopend in de ochtend en 's middags vanaf ca. half vier) en werp meteen rechts, achter grote hekken, een blik op het altaar waar de trouwring van Maria wordt bewaard. De echte ring (zo wordt gezegd) ligt helemaal bovenin, achter het rode gordijntje, en wordt eens per jaar tentoongesteld.

Aan de andere kant van de hoofdingang schittert een groot, kleurrijk fresco van Federico Barocci. Men zegt dat een ets van dit schilderij Rubens inspireerde tot zijn *Kruisafneming*, die te zien is in Antwerpen. Werp voor je door de hoofdingang weer naar buiten loopt een blik omhoog, naar het enorme roosvenster met glas in lood waarop de marteling van San Lorenzo wordt afgebeeld.

Sla eenmaal buiten linksaf, naar het **Piazza Danti**. Loop vanaf Piazza Danti omhoog, de **Via del Sole** in, en blijf rechtdoor lopen als de straat overgaat in de Via delle Prome. Je komt uit op een mooi uitkijkpunt, met uitzicht over de wijken Monteluca (rechts) en Sant'Angelo (links). Achter de wijk Sant'Angelo zie je in de verte de Monte Paciano, waar ooit de bronnen voor de Fontana Maggiore ontsprongen.

AVE MARIA

PLATEA
SOCIETAS
S. GREGORII

Vervolg je weg via de trappen naar beneden en loop door via de Via Scoscesa naar de **Università per Stranieri**, dé plek waar je als buitenlander Italiaans kunt leren. Aan de linkerkant van de universiteit staat een zeer goed bewaard gebleven Etruskische poort. Dit was de noordelijke stadspoort van Perugia, door de Etrusken Augusta Perusia genoemd. Links en rechts hiervan zijn nog duidelijk de oude stadsmuren herkenbaar, die nu dienen als fundering.

Loop voor de Università per Stranieri langs en sla linksaf, de **Via Ariodante Fabretti** in. Volg deze weg. Je passeert aan je linkerhand een zijstraatje en twee trappen naar beneden. Loop door tot je aan de linkerhand een soort klein parkeerplaatsje ziet, met daaraan een geel huis met bordje **Via dell'Acquedotto**. Je maakt daar een hele scherpe bocht naar links, de Via dell'Acquedotto in. Deze straat is vernoemd naar het aquaduct dat hier tussen 1254 en 1276 werd gebouwd, om het water uit de bergen naar de Fontana Maggiore te brengen. Nadat men in de negentiende eeuw een nieuwe waterleiding had aangelegd, werd het vroegere aquaduct een fotogeniek straatje dat prachtig uitzicht biedt op de stad.

Via zo'n tweehonderd traptreden wandel je over de Via dell'Acquedotto naar de Via dei Baldeschi. Recht tegenover je zie je de **Via delle Cantine**. Zoals de naam al doet vermoeden, lagen hier vroeger wijnkelders. Het waren echter niet zomaar *cantine*, nee, hier lagen de wijnkelders van de kathedraal, waar de wijn van de geestelijken werd bewaard. Ga boven aan de trappen naar rechts en loop door tot op het **Piazza Cavalotti**.

TIP: Aan dit plein is het fijn uitblazen bij Caffè Morlacchi, waar ze heerlijke broodjes serveren. In de zomer is er een terras om de hoek, voor de Faculteit der Letteren.

Neem vanaf het Piazza Cavalotti de **Via Maestà delle Volte**. Hier kun je goed zien hoe de stad door de eeuwen heen is gebouwd, steeds boven op de bestaande bebouwing. Je kunt hier doorsteken naar het Piazza IV Novembre, met de Fontana Maggiore, maar de route voert rechtdoor, naar de grote boog. Deze boog ziet er tegenwoordig nogal verloren uit, maar hoorde ooit bij een kerk. De boog maakt deel uit van een streng bijgeloof onder studenten. Zij lopen nooit maar dan ook nooit onder deze boog door. Dat brengt namelijk ongeluk tijdens de examens. Pas als ze eenmaal alle examens hebben afgelegd en hun bul op zak hebben, lopen ze trots onder deze boog door!

AVGVSTA PERVIA MCCC LXI

Loop achter de boog de **Via Ritorta** in, de 'kromme straat'. Het is meteen duidelijk waarom deze straat die naam draagt. Let op de typische bebouwing die je overal in deze steegjes tegenkomt, met op de begane grond grote ingangen met bogen. Hier waren stallen, winkels, opslagplaatsen en werkruimtes. De mensen woonden op de bovenverdiepingen. De Via Ritorta komt uit op de **Via dei Priori**, tegenover een antiquarische boekhandel. Sla linksaf en vervolg je weg richting de Corso Vannucci.

Mocht je nog even een kleine omweg willen maken, dan kun je hier ook naar beneden lopen over de Via dei Priori. Aan deze straat liggen de Chiesa di San Filippo Neri, de Santo Stefano en het Oratorio di San Francesco. De Via San Francesco voert je naar het Oratorio di San Bernardino, op het Piazza San Francesco al Prato. Aan dit plein vind je ook het Museo dell'Accademia di Belle Arti di Perugia.

Als je deze omweg niet maakt, sla je op de **Corso Vannucci** rechtsaf. Volg de Corso Vannucci omhoog. Links kruis je de Via Giuseppe Mazzini en rechts kruis je de Via della Luna.

TIP: Caffè di Perugia, een fijne plek voor een espresso of een *aperitivo* en Al Mangiar Bene, een biologisch restaurant waar zoveel mogelijk wordt gekookt met producten van lokale boeren.

Je kunt eventueel nog even rechts afbuigen bij het Piazza della Repubblica, de Via Luigi Bonazzi in. Dit is een leuk straatje met onder andere Augusta Perusia, een heerlijke chocolatier die ambachtelijke bonbons verkoopt. Loop dan tegenover de *edicola* (kiosk) de trappen op om op het Piazza Italia uit te komen.

Als je niet afslaat, kom je aan het einde van de Corso Vannucci vanzelf uit op het **Piazza Italia**. Dit plein en de gebouwen eromheen staan boven op een middeleeuwse stadswijk. Het ontstaan van deze wijk is verbonden met een bijzonder verhaal. In 1540 kregen de adellijke families van Perugia ruzie met paus Paulus III, die ontaardde in een heuse oorlog. De paus gaf in Rome allerlei opdrachten voor grote bouw- en kunstwerken en had daar steeds meer geld voor nodig.

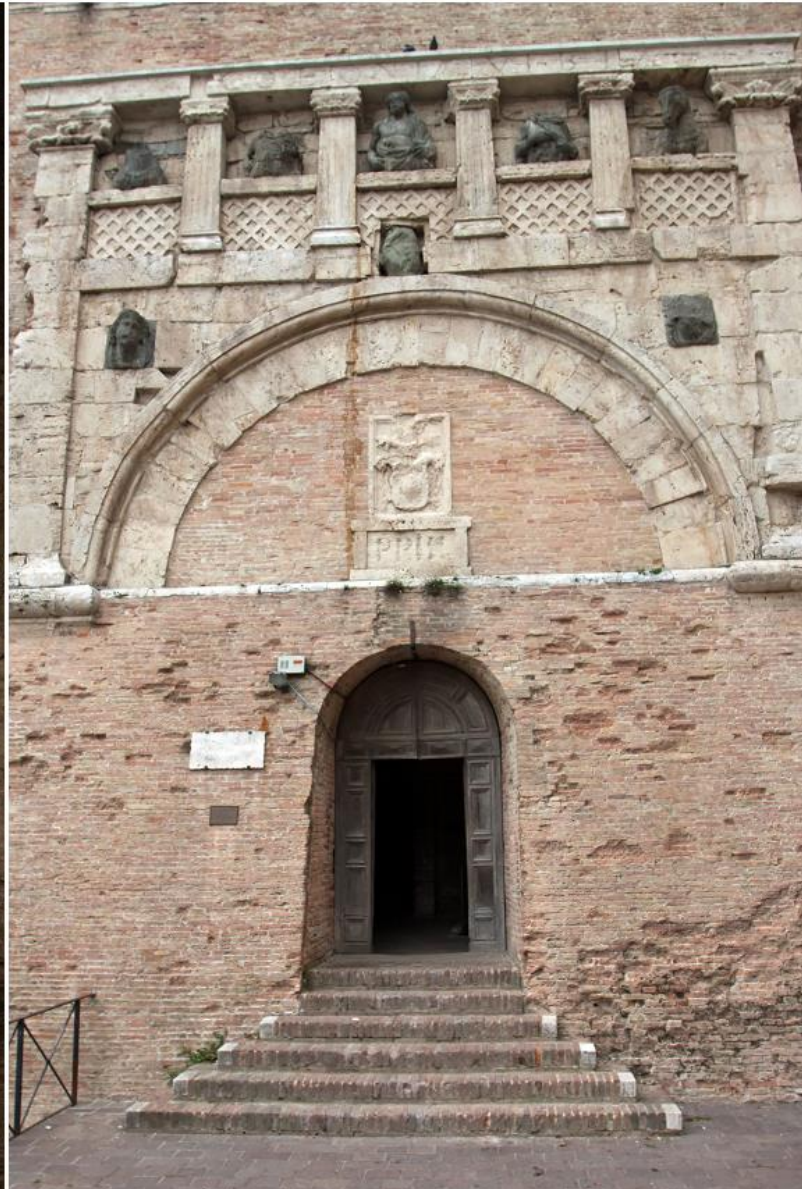
Hij besloot daarom meer belasting te heffen op het zout, in die tijd een belangrijk handelsmiddel. Daar waren de adellijke families van Perugia het niet mee eens. Er werd flink geprotesteerd, maar uiteindelijk stuurde de paus zijn leger en werd Perugia verslagen. De adellijke families werden verbannen uit de stad en hun voorname huizen, die zich vooral bevonden onder het huidige Piazza Italia, werden geheel ommuurd. Hierop bouwde de paus zijn burcht, de **Rocca Paolina**. Vanaf deze plek domineerde hij de stad tot aan de eenwording van Italië in 1861. De burcht van de paus – en alle andere zaken die aan het Vaticaan herinnerden – werden in dat jaar meteen met de grond gelijk gemaakt.

Voor de ingang van de Rocca Paolina loop je naar de zijkant van het witte, travertijnen gebouw, onder de zuilen tegenover Hotel Brufani. Hier brengt een roltrap je naar beneden, naar de vroegere straatjes van de middeleeuwse wijk. De huizen van die tijd zijn nog heel duidelijk te herkennen. Na de bouw van de burcht lagen hier de kelders, stallen, opslagplaatsen en munitieruimtes.

Loop min of meer rechtdoor naar beneden, de Rocca Paolina weer uit, zodat je uitkomt in de **Via Marzia**. Als je je omdraait, zie je heel duidelijk hoe de paus de wijk letterlijk ommuurde met bakstenen. Het stuk travertijn in de poort met de verweerde beelden stamt nog uit de Etruskische tijd. Het was een onderdeel van de zuidelijke stadspoort, de Porta Marzia. Dit laatste stukje van de route is overigens niet via Google Maps te zien, want helaas wordt de route ondergronds niet weergegeven.

Loop omhoog en ga min of meer rechtdoor de Via Floramonti in, die overgaat in de **Via Guglielmo Oberdan**. Hier sluiten we de route af.

TIP: Afsluiten met een aperitivo en een fantastisch uitzicht over de daken van Perugia en het landschap van Umbrië, met in de verte Assisi? Ga naar Living Café op weg naar de ingang van Minimetròhalte Pincetto, aan je rechterhand.
Salute!

Extra tips

Even toe aan een rustmomentje? Naast het Piazza Italia liggen de **Giardini Carducci**, waar je kunt uitrusten in het groen. Bij het barretje Punto di Vista word je, zoals de naam al aangeeft, getrakteerd op een prachtig uitzicht.

Niet te missen: de **Tempio di Sant'Angelo**. Dit bijzondere kerkje - de oudste kerk van Umbrië - ligt buiten deze route, maar is zeker een bezoek waard. Aan het einde van de Corso Giuseppe Garibaldi voert de Via del Tempio je naar de Tempio di Sant'Angelo. Deze ronde kerk ligt prachtig, omringd door cipressen, op een uitgestrekt grasveld. Hij werd al in de vijfde of zesde eeuw gebouwd en gewijd aan aartsengel Michaël. Het altaar is gemaakt van onder andere een Romeinse mijlpaal.

